

De l'àmbit local al global:

protecció internacional dels Drets Humans
des dels governs locals

Diagnòstic sobre corresponsabilitat política i protecció internacional dels Drets Humans des dels governos locals de Catalunya

Amb el suport

Col·labora

Índex

Introducció	5
1. Protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals	7
1.1 Cooperació internacional i incidència política en Drets Humans des de l'àmbit local	9
1.2 Per què corresponsabilitat?	10
2. Trobades (realitats municipals)	11
2.1 Corresponsabilitat	14
2.1.1. Accions de l'àmbit de la cooperació internacional relacionades per alguns ajuntaments participants amb l'exercici de la corresponsabilitat	17
2.2 Protecció internacional dels Drets Humans des d'accions d'incidència política als municipis consultats	19
2.2.1. Espais, eines i iniciatives que permeten impulsar accions d'incidència política en la protecció internacional dels Drets Humans	19
2.2.2. Protocols i processos de presa de decisions pel que fa a iniciatives d'incidència en protecció internacional dels Drets Humans	23
2.2.3. Límits de les accions d'incidència política en la protecció internacional dels Drets Humans i des de la mirada local	24
• Respecte de l'impuls d'accions d'incidència política en general	25
• Respecte de la figura de les mocions	26
3. Coordinació entre ens locals i ciutadania organitzada en accions d'incidència política per a la protecció internacional dels Drets Humans	28
3.1 Teixit associatiu, cooperació i protecció internacional dels Drets Humans	30
3.2 El Consell de Cooperació: espai facilitador d'accions d'incidència política coordinada entre els municipis i el seu teixit local?	31
4. Reflexions i aprenentatges	34
Referències bibliogràfiques	37

Agraïment especial al personal tècnic de cooperació, entitats, coordinadores d'ONGD i responsables polítics/ques dels 16 municipis de Catalunya que han participat en aquest procés. La vostra mirada, experiència, reflexions però sobre tot el vostre compromís són imprescindibles per no defallir en la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local.

Introducció

La protecció internacional dels Drets Humans té noms propis i causes concretes. Són les pròpies víctimes de violacions i persones defensores les que ens recorden en veu alta que la defensa de la dignitat humana és un imperatiu internacional.

Parlar de protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals és donar un pas més enllà de la solidaritat internacional, perquè significa **apel·lar a la responsabilitat col·lectiva – corresponsabilitat – de salvaguardar els límits ètics i jurídics que garanteixen la convivència mundial, com a bé superior**, definits per la normativa internacional dels Drets Humans.

El diagnòstic que presentem s'emmarca en el programa **“De l'àmbit local al global: protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals”**, una proposta de [Reds](#) - finançada per l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament i la Diputació de Barcelona - que convida a reflexionar sobre **el paper fonamental dels governs locals a Catalunya, com a titulars d'obligacions, en accions d'incidència política i diplomàcia ciutadana**. Accions que s'espera que siguin coordinades conjuntament amb el seu teixit associatiu de base, en qualitat de titulars de responsabilitats.

Aquesta iniciativa respon **al clam de comunitats i organitzacions dels Drets Humans, titulars de drets, que veuen en aquestes accions un mecanisme de protecció estratègic** davant les històriques i sistemàtiques violacions als seus drets, moltes originades a causa de l'espoli que promouen estats i empreses multinacionals del Nord Global. També respon al coneixement que té [Reds](#) d'algunes experiències de governs locals europeus en accions de diplomàcia ciutadana i incidència política, en part fruit del treball desenvolupat a través de la guia **“Drets Humans, un assumpte de responsabilitat política. Guia per a la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local”**.

Per aquests motius, hem vist la necessitat d'explorar sobre l'exercici de la **corresponsabilitat política en la protecció internacional dels Drets Humans i el grau de coordinació entre ajuntaments catalans i ciutadania organitzada**, en municipis de les 4 províncies de Catalunya.

En poques paraules, **fer una fotografia** d'allò que s'entén per corresponsabilitat i les conseqüències en relació amb la protecció dels Drets Humans, amb l'objectiu de conèixer l'estat de la qüestió.

Tot i les dificultats de temps, espai, noves formes de treball i d'interacció derivades de la pandèmia de COVID-19, durant el primer semestre de l'any 2021 s'ha contactat amb diferents governs locals de Catalunya (titulars d'obligacions) i organitzacions locals (titulars de responsabilitats) per portar a terme **diverses trobades virtuals, reunions, intercanvis** i, en definitiva, per propiciar un diàleg amb alguns agents que considerem clau pel que fa a la temàtica abordada al present document. Així, s'ha tingut l'oportunitat de dinamitzar un total de 5 grups d'intercanvi virtual amb tècnics/ques (2 grups) i responsables amb càrrecs polítics de les àrees de cooperació (1 grup) dels 16 municipis participants, així com també amb part del teixit social que treballa en aquest àmbit (2 grups).¹

---

1 A l'apartat 2 “Trobades” s'identifiquen els governs locals i les organitzacions que han participat en aquest procés.

Així, hem volgut mantenir en tot moment i en la mesura del possible un element bàsic de la investigació-acció participativa com és la **generació de coneixement des de la reflexió dels subjectes participants**, que coneixen millor que ningú la seva realitat.

Amb l'objectiu de donar a conèixer aquesta primera exploració feta gràcies a la participació i compromís d'alguns municipis i entitats de Catalunya **el material s'estructura en 4 parts:**

La primera part, *Protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals*, conté alguns apunts i aproximacions jurídiques necessàries i a tenir en compte pel que fa a la temàtica treballada als intercanvis.

La segona, *Trobades (realitats municipals)*, aborda les perspectives, reflexions i evidències més destacades que hem trobat sobre la corresponsabilitat i les accions d'incidència política destinades a la protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local a Catalunya i, per tant, des de la realitat i el dia a dia dels municipis i entitats consultades.

La tercera part, *Coordinació entre ens locals i ciutadania organitzada en accions d'incidència política per a la protecció internacional dels Drets Humans*, també és el resultat de les trobades i de la dimensió local i real amb la qual hem volgut dialogar. Ara bé, en aquest apartat es presenten específicament alguns elements i espais clau que demostren la centralitat que té el teixit local, no només en l'àmbit de la cooperació sinó també en vehicular les possibles accions d'incidència des dels governs locals.

La quarta i última part, *Reflexions i aprenentatges*, apunta, a manera de conclusió, alguns dels principals elements extrets arran del procés de diàleg amb els/les actors/es consultats/des, així com aquelles línies d'acció destacades en què treballen les àrees de cooperació dels municipis participants per tal de fer realitat la protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local.

El resultat d'aquest procés és el document que teniu a les vostres mans, així com algunes de les accions de sensibilització que es portaran a terme durant els propers mesos.

Notareu que al llarg del text s'ha optat per escriure en majúscules les inicials de Drets Humans. S'ha pres aquesta llicència estilística, tot i que la norma diu el contrari, per ressaltar la referència a un conjunt fonamental, únic i específic de drets inherents a tots els éssers humans. S'ha optat per utilitzar un llenguatge inclusiu -no androcèntric ni sexista- tenint en compte la política de comunicació de Reds. Igualment, quan s'esmenten declaracions o reflexions literals, diferenciem si aquestes són realitzades per part de professionals de l'àrea de cooperació, representants amb càrrec polític de l'àrea de cooperació, membres d'entitats o bé representants d'una Coordinadora d'ONGD.

A partir de la mostra d'experiències i de reflexions que trobareu a continuació, **esperem que aquest sigui un material útil** a partir del qual es puguin activar, complementar o fins i tot millorar accions i espais ja existents que materialitzin la responsabilitat de totes les persones i institucions de vetllar pel respecte, la protecció i la garantia dels Drets Humans.

1.

**Protecció internacional
dels Drets Humans des
dels governs locals**

El darrer informe de Michel Forst, ex - Relator Especial de les Nacions Unides (NNUU) sobre la situació de les persones defensores de Drets Humans (2014-2020) destaca que, més de 20 anys després de l'adopció de la Declaració sobre les persones defensores, “**sembla que s'està lliurant una guerra contra elles a tot el món**” (Forst, M. 2020: 20).

I és que, segons les NNUU, durant els darrers anys ha augmentat el nombre d'atacs contra el mandat i la pròpia estructura dels Drets Humans (DDHH), fet que ha obligat a desenvolupar **noves aliances i articulacions més enllà de la comunitat internacional tradicional dels DDHH**. És precisament en la recerca de noves aliances que **la ciutadania i les administracions locals** tenen un rol essencial en la protecció internacional dels DDHH i en la defensa dels col·lectius de persones defensores dels DDHH en l'àmbit global.

En efecte, sabem que les dificultats amb què es troben les organitzacions locals defensores dels DDHH per tal d'exercir una major pressió internacional **requereix de la participació conjunta de les administracions i organitzacions locals civils**. De la mateixa manera, sabem també que aquesta participació requereix **d'accions coordinades de dissuasió, denúncia, monitoratge, incidència i/o apel·lació** davant organismes internacionals de tutela dels DDHH, o a les mateixes autoritats dels estats on es verifiquen les violacions.

Lectures recomanades

Declaración sobre el derecho y el deber de los individuos, los grupos y las instituciones de promover y proteger los derechos humanos y las libertades fundamentales universalmente reconocidos, 1998

Drets Humans, un assumpte de responsabilitat política. Guia per a la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local. Reds, 2019

El deber de protección a defensoras y defensores de Derechos Humanos por parte de las entidades locales. Herri Babesarea, s.d.

Los entes locales y regionales en la protección multinivel del Estado de Derecho y los derechos fundamentales en la UE. Dictamen del Comité de las Regiones Europeo, 2015

Diagnòstic sobre la realitat de les polítiques de cooperació al desenvolupament de les administracions públiques i de les associacions supramunicipals de Catalunya. Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, 2020

Així doncs, el dret inalienable de tota persona a defensar els DDHH es vincula de manera inevitable amb **l'obligació de totes les institucions i organitzacions** de promoure i lluitar pacíficament per a la protecció dels DDHH i les llibertats fonamentals a escala nacional i internacional.

El paper de les administracions locals és clau en aquest sentit ja que assumeixen **l'obligació jurídica compartida** que emana de les normes del Dret internacional dels DDHH, com a part de l'estructura dels estats, i són alhora instàncies polítiques de proximitat, més properes a la ciutadania. Així, per exemple, és important tenir en compte que els **tractats internacionals** celebrats vàlidament per part de l'Estat espanyol formen part de l'ordenament jurídic intern (art. 96 Constitució espanyola) i, per tant, integren la normativa bàsica estatal, que també és aplicable als ens locals.

1.1 Cooperació internacional i incidència política en Drets Humans des de l'àmbit local

La pertinència dels **ajuntaments com actors polítics amb agendes internacionals pròpies** es reforça per la seva flexibilitat en establir relacions amb altres subjectes de diferent naturalesa i per la capacitat d'acollir iniciatives de la societat civil del territori.

Un exemple concret són **les accions de cooperació internacional**, a través de les quals els ajuntaments han començat progressivament a transcendir i a incidir de diferents maneres a escala internacional.²

A través d'aquestes accions de cooperació internacional, **el vincle que s'estableix entre els governs locals** - titulars d'obligacions- les **entitats del teixit local** que executen els projectes de sensibilització o cooperació - titulars de responsabilitats - i les persones, **comunitats i/o organitzacions defensores dels DDHH** amb les que es treballa -titulars de drets- en ocasions comporta també una relació de col·laboració per a respondre a les **demandes d'incidència política** que sorgeixen dels titulars de drets i com a conseqüència de les mateixes intervencions de cooperació o sensibilització.

En aquest context de relacions de col·laboració, la denominada **"diplomàcia ciutadana"** engloba diferents estratègies, algunes d'elles d'incidència política, susceptibles de ser realitzades des de l'àmbit local per tal d'evidenciar, denunciar i donar suport a aquests col·lectius, comunitats i/o organitzacions en l'àmbit internacional i com a mecanismes puntuals de protecció.

Existeixen **accions de pressió i/o denúncia**, com per exemple aquelles dirigides a **donar visibilitat a les víctimes i/o persones defensores** i alertar d'aquelles agressions o greus violacions als Drets Humans mitjançant canals oficials o xarxes socials de personalitats de rellevància dels governs locals. Es tracta d'accions de comunicació que serveixen d'altaveu perquè les autoritats dels països on succeeixen les agressions sàpiguen que se'ls està monitorant; **també són accions que legitimen la veu de les persones defensores**, les quals sovint són desacreditades i estigmatitzades per les autoritats dels seus propis estats.

---

2 La Llei 23/1998, de 7 de juliol, de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, reconeix explícitament el paper que exerceixen les comunitats autònomes i les entitats locals. En el seu article 20, estableix els principis i objectius en què s'han d'inspirar les intervencions, entre d'altres: la defensa i promoció dels Drets Humans i les llibertats fonamentals, la pau, la democràcia i la participació ciutadana en condicions d'igualtat per a dones i homes, i en general, la no discriminació per raó de sexe, ètnia, cultura o religió i el respecte a la diversitat i el respecte als compromisos adoptats a l'interior dels organismes internacionals.

Ara bé, la “diplomàcia ciutadana” també engloba altres **accions que tenen per objectiu específic incidir políticament**, de manera molt més directa, davant aquelles autoritats -titulars d’obligacions- que tenen el deure de garantir els Drets Humans. Algunes d’aquestes accions són:

- ➔ L’aprovació i publicació **de mocions o de declaracions institucionals**, ja sigui a través de posicionaments extraordinaris dels consells municipals o dels òrgans col·legiats pel que fa a un assumpte en particular.
- ➔ L’elaboració i enviament de **cartes a organitzacions de tutela internacional dels Drets Humans o davant les autoritats competents dels estats on tenen lloc les violacions als DDHH** (també denominades accions urgents) i/o la **difusió de comunicats públics**.³

La legitimitat dels governs locals per transcendir del seu àmbit territorial i incidir a escala internacional es desprèn de la seva “**responsabilitat de protegir**” no només els drets fonamentals de la seva ciutadania sinó també de contribuir a la defensa global de la dignitat humana.

1.2 Per què corresponsabilitat?

La corresponsabilitat es fonamenta en el reconeixement de la influència recíproca entre l’àmbit local i l’àmbit global. El fonament mateix de la doctrina internacional dels DDHH es basa en la **responsabilitat compartida de totes les persones i institucions que conformen la comunitat internacional de vetllar pel respecte, protecció i garantia dels DDHH**. Aquest conjunt normatiu - no només jurídic, sinó també ètic i moral- ubica la salvaguarda de la dignitat humana com un interès superior de la comunitat internacional (Resolució A/ RES/53/144, 8 de març de 1999, Assemblea General de NNUU, Declaració Universal dels Drets Humans de 1948, Tractats Internacionals sobre Drets Humans signats i ratificats per Espanya, Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics de 1966).

De fet, les greus violacions als Drets Humans o els crims de Dret internacional són els més greus atemptats contra els DDHH i es considera que es cometen no només contra individus concrets sinó que, per la seva gravetat, **afecten tota la humanitat**. Per això, **promoure la incidència política dels governs locals en greus violacions als Drets Humans és apel·lar a la corresponsabilitat de tots els titulars d’obligacions** a escala local, regional, estatal i internacional.

Igualment, la corresponsabilitat política suposa reconèixer **l’impacte, directe o indirecte, que qualsevol decisió política al nostre entorn té en el gaudi dels DDHH** per part de comunitats i col·lectius d’altres països o viceversa. En aquest sentit, aquest reconeixement pot ser un element en sí mateix de promoció dels DDHH.

L’esmentat marc jurídic, ètic i moral ens interpel·la i ens exigeix un replantejament del protagonisme dels governs locals en la protecció internacional dels DDHH, d’una banda, des de les mateixes **decisions i polítiques locals** i, de l’altra, des de les **relacions internacionals i/o de cooperació**.

---

3 Altres accions possibles de realitzar són: acompanyament polític a comunitats víctimes de violació dels Drets Humans, concessió de ciutadanes honoràries, interacció amb les ambaixades del mateix país en països tercers o amb altres autoritats a l’àmbit estatal o de la Unió Europea, trobades i escolta a persones defensores dels Drets Humans i/o víctimes d’altres països i missions en terreny.

2.

Trobades (realitats municipals)

A continuació trobareu algunes de les pràctiques, experiències i reflexions compartides per part de les àrees de cooperació i per les entitats dels municipis participants al llarg dels diversos espais d'intercanvi virtual que s'han portat a terme.

Pressupost assignat a l'àmbit de la cooperació per part dels ajuntaments que han participat a les trobades⁴

Població	
+	De 100.001 a 999.000 habitants
◆	De 50.001 a 100.000 habitants
●	De 20.001 a 50.000 habitants
■	De 10.000 a 20.000 habitants

PROVÍNCIA DE TARRAGONA

- **Cambrils:**
0,7% de la partida d'impostos directes municipals
Habitants: 34.734
Superfície: 35,21 km²
- + **Tarragona:**
0,41% del pressupost total. S'ha d'afegir despeses de personal
Habitants: 136.496
Superfície: 57,88 km²
- **Tortosa:**
5.000 € destinats al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament
Habitants: 33.439
Superfície: 218,51 km²

PROVÍNCIA DE GIRONA

- + **Girona:**
413.983€ (2020). S'ha d'afegir despeses de personal⁵
Habitants: 103.369
Superfície: 39,12 km²

PROVÍNCIA DE BARCELONA

- + **Terrassa:**
1% dels ingressos propis
Habitants: 223.627
Superfície: 70,16 km²
- + **Santa Coloma de Gramenet:**
0,7% dels ingressos propis
Habitants: 120.443
Superfície: 7,00 km²
- ◆ **Viladecans:**
0,4% dels ingressos propis. S'ha d'afegir despeses de personal i materials
Habitants: 67.197
Superfície: 20,40 km²
- **Castellbisbal:**
1% del pressupost total
Habitants: 12.539
Superfície: 31,03 km²
- ◆ **Cornellà:**
0,36% del pressupost total
Habitants: 89.936
Superfície: 6,99 km²
- + **Sabadell:**
0,85% dels ingressos propis
Habitants: 216.520
Superfície: 37,79 km²
- **Sant Adrià del Besos:**
0,5% dels ingressos propis
Habitants: 37.447
Superfície: 3,82 km²
- **Gavà:**
0,44%⁶
Habitants: 47.057
Superfície: 30,75 km²
- ◆ **Sant Boi:**
0,8% dels ingressos propis
Habitants: 84.500
Superfície: 21,47 km²
- ◆ **Sant Cugat:**
0,7% dels ingressos propis
Habitants: 92.977
Superfície: 48,23 km²
- **La Palma de Cervelló:**
0,20% del pressupost total
Habitants: 2.992
Superfície: 5,46 km²

PROVÍNCIA DE LLEIDA

- + **Lleida:**
0,34% del pressupost total (2020)
Habitants: 140.403
Superfície: 212,30 km²

4 Tots els percentatges i quanties indicades fan referència a l'any 2021 i inclouen despeses de personal, excepte a on s'indica el contrari.
5 No es disposa del tant per cent. Tampoc si es té en compte sobre el pressupost total o els ingressos propis de l'Ajuntament.
6 Sobre la davallada en el percentatge destinat a la cooperació internacional: "en 6 anys s'ha passat al 0,44%, malgrat el manteniment a la pràctica del pressupost absolut de cooperació" (Pla Director de Cooperació i Drets Humans de Gavà, 2021-2025, p.9)

Característiques de les entitats amb les que hem parlat:

- La majoria són entitats arrelades al municipi i amb un coneixement específic del context territorial i de situacions particulars de greus vulneracions als Drets Humans als països a on executen els projectes.
- Treballen i enfoquen la seva feina en accions de cooperació descentralitzada, és a dir, en accions de col·laboració entre iguals a partir d'un esquema de reptes compartits i que treballen per tal de transcendir les lògiques competitives (Observatori Cooperació Descentralitzada, 2020).
- La majoria són entitats, segons elles mateixes, envellides i conformades en gran part per voluntaris i voluntàries, no per persones alliberades.

Entitats que han participat a les trobades virtuals

PROVÍNCIA DE BARCELONA

- **Fundació Educació Solidària (FES).**
Gavà i Sabadell
- **Yalah, Solidaris amb el Poble Sahrauí.**
Sant Adrià de Besòs
- **Grup de Solidaritat És l'Hora!.**
Sant Adrià de Besòs
- **Fundació Pau i Solidaritat.**
Barcelona i amb seu a diferents municipis
- **Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí (ACAPS Gavà/Viladecans).**
Gavà i Viladecans
- **Lliga dels Drets dels Pobles.**
Sabadell i Terrassa
- **Asociación Catalana para la Cooperación, el Deporte, el Desarrollo y la Educación (ACCeDe).**
Gavà
- **AlterNativa 3.**
Terrassa
- **Taller d'Art, Cultura i Creació.**
Sabadell

PROVÍNCIA DE GIRONA

- **Coordinadora d'ONGD de Girona.**

PROVÍNCIA DE LLEIDA

- **Coordinadora d'ONGD de Lleida.**
- **Alpicat Solidari.**
- **Nido Catalunya de la Comissió de la Veritat.**

PROVÍNCIA DE TARRAGONA

- **Xarxa de Cooperació al Desenvolupament del Sud de Catalunya (XCD).**
- **Enginyeria Sense Fronteres – Tarragona.**

2.1 Corresponsabilitat

De quina manera el concepte de “corresponsabilitat” apel·la a les tècnics/ques de les àrees de cooperació, les entitats del teixit local i les persones responsables polítics/ques dels ajuntaments amb les quals hem dialogat?

En el marc de les trobades virtuals hem consultat als diferents grups sobre quines paraules es relacionen amb aquest concepte i hem reflexionat sobre la implicació pràctica en les polítiques municipals.

Tècnics/ques de les àrees de cooperació

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet pregunta si la corresponsabilitat seria assimilable al concepte de coherència de polítiques, o bé si es tracta d'un concepte més ampli que no es refereix tant a la recerca de l'efectivitat de les polítiques de cooperació. Des de la seva perspectiva, **seria possible parlar de coherència de polítiques i que l'origen no sigui la corresponsabilitat.**

Per la seva banda, l'Ajuntament de Tarragona considera que corresponsabilitat i la coherència de polítiques són dos conceptes que estan completament entrelaçats, tot i que al seu parer no són ben bé el mateix. Des de la seva perspectiva, la corresponsabilitat hauria de portar a la coherència de polítiques i, per tant, estaríem parlant d'un **concepte que va més enllà de les administracions públiques i de les polítiques públiques.**

”
La coherència de polítiques pel desenvolupament té a veure amb que la resta de polítiques que fa l'ajuntament siguin coherents pel que fa la política pública de cooperació. Però quan parlem d'incidència política i de corresponsabilitat no necessàriament té a veure amb la resta de polítiques municipals.

Professional de l'àrea de cooperació

Quan es planteja aquesta qüestió a les àrees de cooperació d'alguns municipis de la província de Barcelona com Gavà, Sant Boi, Terrassa o Sant Cugat aquests es refereixen principalment a les **dificultats amb les que es troben per a prendre decisions des de l'àmbit local** - ja sigui en el marc del Ple de l'Ajuntament o en relació amb altres institucions- **respecte a les situacions de violacions de Drets Humans que es produeixen en altres estats o territoris.**

El personal tècnic d'altres ajuntaments va més enllà, referint-se a **les dificultats institucionals de portar a la pràctica la corresponsabilitat**. Consideren que la corresponsabilitat està condicionada al posicionament polític del govern local i, per tant, a la periodicitat d'unes eleccions.

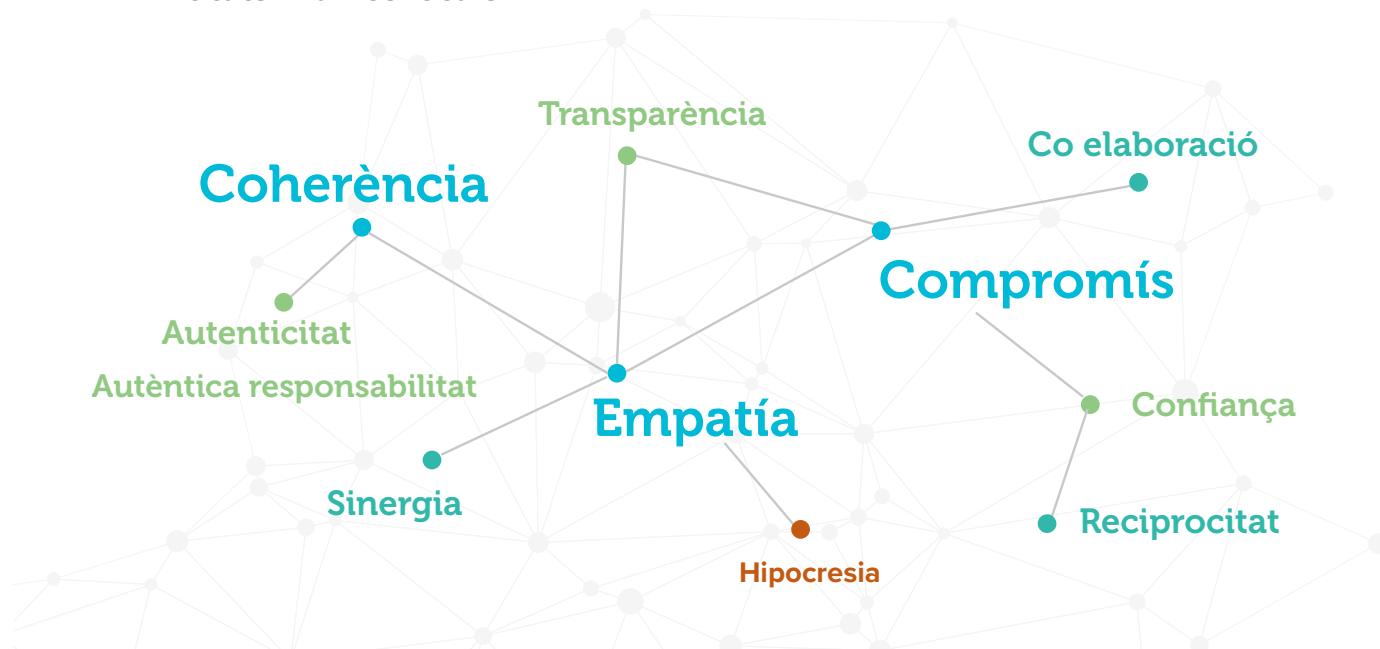
Aquesta **coherència ètica i ideològica** és molt fàcil quan estàs parlant d'una persona, però és més complicat quan estàs parlant **d'institucions com les nostres**, amb les quals hi ha partits de govern que estan compartint i que qualsevol òrgan de govern té colors diferents (...) per això posaria totalment en qüestió la coherència de polítiques. (...) És molt important, cabdal i indispensable tenir en compte de manera molt clara que estem parlant **d'institucions**, que aquestes institucions tenen uns processos i que aquests són uns **processos que no sempre són ràpids, ni coherents ni políticament fàcils d'articular.**

Professional de l'àrea de cooperació

En aquest sentit, també es reflexiona sobre la quantitat de mocions que s'aproven o es poden aprovar, fins i tot en el marc del Ple de l'Ajuntament, però l'enorme **dificultat perquè aquests pronunciaments s'acompleixin a la pràctica.**

A través d'aquest grup surten a la llum alguns elements clau amb els quals els/les tècnics/ques de cooperació relacionen la corresponsabilitat: d'una banda, el **deure i el compromís** del govern local i, d'altra banda, **les limitacions** amb les que es troba en el moment de posicionar-se davant un Estat: des de la perspectiva d'algunes de les persones participants, si ja és complicat explicar i defensar una política de cooperació municipal, encara ho és més explicar la necessitat de que l'Ajuntament es posi davant temes que no afecten directament l'àmbit municipal.

Entitats i xarxes locals

Un dels representants d'una de les coordinadores d'ONGD participants relaciona la corresponsabilitat amb coherència, compromís i transparència, tres paraules que criden a fiscalitzar i fer un seguiment de les administracions públiques i les seves polítiques. Es considera, doncs, que **el vincle entre coherència de polítiques i corresponsabilitat és recíproc**: no hi ha coherència de polítiques sense corresponsabilitat i no hi ha corresponsabilitat sense coherència.

En aquest sentit, alguna de les entitats considera que existeix molta **hipocresia** als ajuntaments i a les institucions quan es parla de Drets Humans, en referència al suport que es dona – o no- a segons quins països que pateixen violacions de Drets Humans. En aquest context, es reconeix però que sí existeix coherència per part d'algunes persones presents en aquestes institucions.

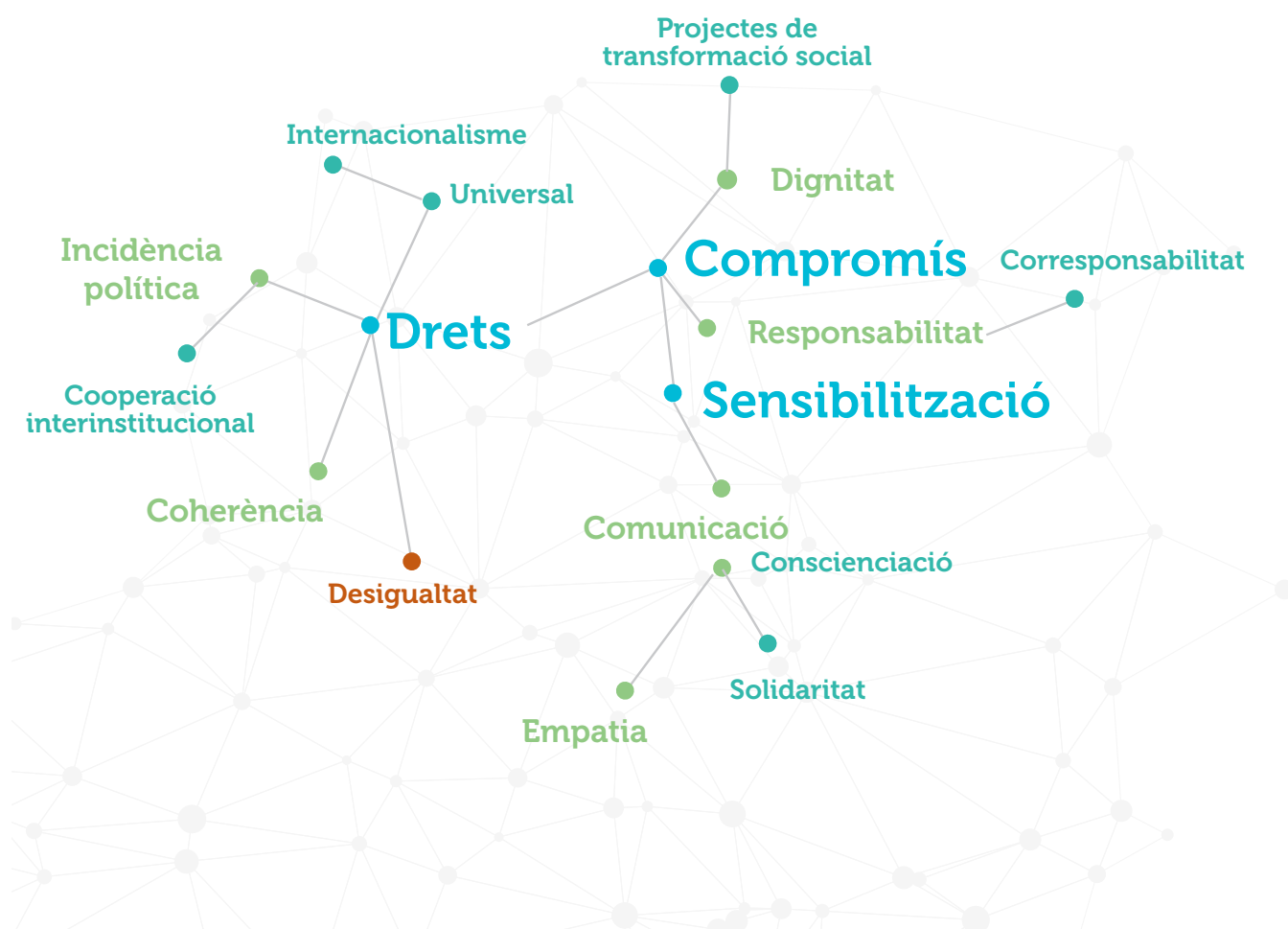
Finalment, quan es consulta sobre la corresponsabilitat a altres entitats pertanyents al teixit local dels municipis de la província de Barcelona, aquestes relacionen les paraules i conceptes principalment amb les **dificultats** amb les que es troben **per a executar, mantenir i donar continuïtat als projectes de cooperació**. En aquesta línia, també es refereixen a les **expectatives que tenen dels seus municipis** en l'àmbit de la cooperació i que passen per la construcció d'una relació de confiança més robusta amb les entitats, per apropar-se més als territoris i projectes a on treballen les entitats o per tal que l'Ajuntament "sigui el que sigui, es cregui la cooperació".

“

Jo veig que hi ha moltes reticències per a fer pressió política (des dels governs locals) contra determinats governs que de manera clara estan vulnerant els Drets Humans, i no passa res.

Membre d'entitat

Persones amb càrrecs de responsabilitat política

”

És ben cert que en els departaments on, per la seva idiosincràsia, tenen més contacte directe amb les persones o bé realitzen més activitats comunitàries, com és el de cooperació, poden realitzar més sensibilització i endinsar a la ciutadania en la importància de la corresponsabilitat de les polítiques públiques.

Representant amb càrrec polític de l'àrea de cooperació

Les persones amb càrrecs de responsabilitat política dins l'àmbit de les àrees de cooperació als ajuntaments relacionen essencialment la corresponsabilitat amb el **compromís** -polític i econòmic- i amb la **responsabilitat i el deure d'implementar polítiques de cooperació** en l'àmbit local i en col·laboració amb les entitats i la ciutadania. També fan referència a la **sensibilització, la comunicació i la conscienciació dirigida a la ciutadania local com a elements clau** per tal d'assumir de manera efectiva aquest compromís polític.

2.1.1. Accions de l'àmbit de la cooperació internacional relacionades per alguns ajuntaments participants amb l'exercici de la corresponsabilitat

- ➔ **Activitats de sensibilització anuals i/o periòdiques:** des de les tradicionals fires de cooperació i solidaritat com la fira **Barrejant a Sant Boi**, o **GavàMón** al municipi de Gavà, fins a iniciatives més específiques, com són les fires anuals de comerç just, el projecte **Cafè Sant Adrià**, o el programa **"Joves en Acció"** a Sabadell.
- ➔ Iniciatives **específiques de sensibilització, formació i conscienciació sobre la promoció i protecció dels Drets Humans** destinades a la ciutadania dels municipis. De la diversitat de propostes ens trobem amb què algunes compten amb l'impuls principal de les àrees de cooperació - programa **Tenim Drets**, **Teixim Llibertats**, campanya "menja't els prejudicis", la **Caminada de la Llum** - o el mapeig d'accions educatives d'acció transformadora a la ciutat en el marc del projecte **d'educació per a la justícia global** impulsat per Lafede.cat.
- ➔ Impuls o suport a **projectes d'emergència** o campanyes d'emergència específiques, com la que es va impulsar fa un any arrel del terratrèmol d'Haití i altres projectes impulsats des del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament (FCCD).
- ➔ Algunes **mocions en suport** als pobles d'acollida o mocions presentades per la junta de portaveus que han estat aprovades per unanimitat, la majoria d'elles derivades del FCCD, Programa Ciutats Defensores i Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya.
- ➔ **Les convocatòries de subvencions** també són identificades per part d'algun Ajuntament com el "reconeixement d'altres actors que treballen en l'àmbit de la cooperació i en aquest intent de treball enxarxat, des de les pròpies administracions" (Professional de l'àrea cooperació).
- ➔ **Formacions internes** ja sigui dirigides a tècnics/ques de diferents àrees de l'Ajuntament sobre la importància de ser titular d'obligacions, com programes dirigits a centres educatius o espais juvenils.

De les iniciatives esmentades veiem com **la majoria s'identifiquen amb accions de cooperació, sensibilització** o convocatòries de subvencions impulsades pels consistoris. Pel que fa a les **accions específiques d'incidència política** en la protecció internacional de greus violacions als Drets Humans, amb l'excepció d'alguns casos -com per exemple les mocions de suport- **aquestes no es tenen en compte com a un exemple pràctic en l'exercici de la corresponsabilitat política.**

Per altra banda, cal destacar que al llarg de les trobades també afloren **alguns exemples a través dels quals no s'assumeix o no es té en compte la corresponsabilitat política.** Aquests exemples tenen a veure amb el rol de l'Estat espanyol respecte d'altres territoris a través de relacions comercials i d'espoli:

”
Quan més sensibilització es fa des dels ajuntaments, més apoderada està la ciutadania per exigències que poden generar o que estaria bé que generessin pressió política perquè s'incrementin les partides de cooperació. Al final, és tot un engranatge en el qual una part implica l'altra.

Professional de l'àrea cooperació

- ❗ La venda d'armes al Marroc, un armament que s'està fent servir contra la població que viu als territoris ocupats al Sàhara Occidental.
- ❗ La venda d'armes al govern colombià, tot i les denúncies fetes per part de l'intergrup parlamentari per al suport i seguiment de l'Acord de Pau a Colòmbia així com també per part dels agents de la societat civil.
- ❗ La venda d'armes a l'Aràbia Saudita.
- ❗ L'impuls d'economies extractives.

Així, la pràctica d'alguns municipis s'enfoca principalment en l'impuls d'iniciatives de sensibilització i cooperació que tenen com a punt de partida l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH). **Aquest enfocament és un marc conceptual importantíssim de l'estratègia de la cooperació catalana que alhora permet entendre les dimensions pràctiques de la corresponsabilitat,** en particular el potencial transformador dels Drets Humans i de les obligacions que tenen els poder públics (Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, 2016).

2.2 Protecció internacional dels Drets Humans des d'accions d'incidència política als municipis consultats

La incidència política, entesa com una acció orientada a influir en les actuacions d'autoritats i altres instàncies amb capacitat de decisió, és indispensable per entendre el clam de comunitats i organitzacions de persones defensores de Drets Humans i/o víctimes de violacions als Drets Humans amb les quals es té relació.

El fet que instàncies governamentals d'altres països donin visibilitat a les violacions i es pronunciïn davant organismes internacionals o autoritats dels estats on es cometen, és un mecanisme de protecció. Si bé no canvia la dinàmica estructural de la situació, alerta que la comunitat internacional està atenta. Allò que alguns experts/es denominen **“la internacionalització de la vergonya”** consisteix en donar visibilitat i evidenciar els estats que estan infringint les línies vermelles establertes pel dret internacional dels DDHH.

La descentralització en què es basa els ens locals és un avantatge quantitatiu per tal d'intervenir, juntament amb les organitzacions i la ciutadania del mateix territori, en accions d'incidència política en l'àmbit internacional.

Quines dimensions té la protecció internacional dels Drets Humans i la incidència política des de la mirada de les entitats i ajuntaments participants? Quines eines, espais -amb les seves limitacions i oportunitats- s'identifiquen per part dels sectors que formen part de l'àmbit de la cooperació al desenvolupament?

2.2.1. Espais, eines i iniciatives que permeten impulsar accions d'incidència política en la protecció internacional dels Drets Humans

Al llarg de les trobades s'han identificat algunes iniciatives a través de les quals s'impulsen específicament accions d'incidència política. En alguns casos es tracta **d'espais que van més enllà de l'àmbit territorial** del propi municipi -fins i tot de Catalunya – i/o a on existeixen àmbits temàtics **de treball comuns que permeten impulsar iniciatives** específiques i coordinades entre diferents agents socials.

“
Encara hi ha un cert escepticisme per part de les institucions a l'hora d'abordar els conflictes de Drets Humans que hi puguin passar també a casa nostra.

Membre d'entitat

“
Tinc la sensació que per alguns ajuntaments és més fàcil emprendre accions d'ajuda humanitària que la defensa i protecció internacional dels Drets Humans.

Membre d'entitat

Pel que fa als **espais propis – de decisió o consultius – dels governs locals** ens trobem el Ple de l'Ajuntament i els Consells de Cooperació i Solidaritat:

El Ple de l'Ajuntament és identificat com aquell espai on conflueixen diferents sensibilitats i posicionaments polítics del territori i a través del qual s'aproven mocions o declaracions institucionals, amb les limitacions que es veuran al punt 2.2.3.

Al Ple també s'aproven els acords d'**agermanaments**, una figura que permet mantenir viu el vincle històric entre municipis de Catalunya i altres territoris i, per tant, una figura que ha facilitat visites a terreny, delegacions de verificació o interpel·lació directa entre responsables polítics municipals.

A través de les trobades virtuals hem conegut alguns exemples, com l'agermanament de Sabadell amb el Sàhara Occidental -en particular amb la ciutat de l'Argub- el de la ciutat de Girona amb l'assentament de Farsia, també al Sàhara Occidental, o l'agermanament que té el municipi de Cornellà amb la ciutat de Mariel a Cuba.

L'any 2017 la renovació de l'agermanament de Sabadell amb l'Argub va ser aprovada per unanimitat de tots els partits polítics al Ple de l'Ajuntament d'aquest municipi.

La figura del **Consell de Cooperació i Solidaritat** és vista en la majoria de casos com un espai que serveix per a coordinar i desenvolupar activitats de sensibilització i cooperació entre l'Ajuntament i les entitats que pertanyen al Consell. Només en casos excepcionals el Consell és considerat com un espai clau i amb potencial per a l'impuls d'accions d'incidència política des dels municipis.

Un cas concret és el **projecte de circuits**, iniciativa que neix d'una taula de treball entre la Universitat de Lleida, l'Ajuntament de la ciutat i la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida amb l'objectiu de que cada organització i institució, amb consciència de les seves competències, particularitats i limitacions, assumeixi les tasques que li corresponen. Així, per exemple, les accions d'incidència en matèria de Drets Humans són impulsades per les entitats en diàleg amb l'Ajuntament.

Pel que fa a **espais externs de participació identificats conjuntament per les entitats i/o els governs locals consultats** trobem, d'una banda:

El Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. És una organització que ha estat destacada en molts moments per les participants i que s'identifica com a espai clau que permet l'impuls coordinat de campanyes d'emergència i accions d'incidència política des dels més de 287 ajuntaments membres. Un exemple recent ha estat el viatge a Nicaragua del president del FCCD el juny de 2021. En el marc d'aquest espai, algunes entitats i ajuntaments consultats han fet referència de manera particular a:

- La **Comissió de Drets Humans del Fons**, una àrea de treball del FCCD enfocada principalment en temàtiques de Drets Humans relacionades amb el Sàhara Occidental, Colòmbia, Orient Mitjà i, més recentment, el projecte Ciutats

Defensores dels Drets Humans. Cal destacar que, a la primera reunió d'aquesta comissió l'any 2018, es van consensuar diverses línies de treball, entre les quals es troba la incidència política i el treball en xarxa.

- El **Projecte Ciutats Defensores** és un altre espai identificat i destacat per part de les persones participants. Es tracta d'una iniciativa que neix l'any 2013, coordinada pel FCCD i gestionada per la Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR) en la qual participen 27 ajuntaments i 9 entitats i institucions catalanes. Si bé als seus inicis l'enfocament d'aquesta iniciativa va consistir principalment en l'intercanvi d'experiències en l'àmbit de la sensibilització i l'Educació per al Desenvolupament (EpD) en Drets Humans, **alguns dels ajuntaments consultats** evidencien que, recentment i en el marc d'aquest espai, s'ha començat a reflexionar i debatre **mecanismes que permetin posar l'accent en l'impuls d'accions d'incidència política** relacionades amb les persones defensores que participen del projecte.
- La **Coordinadora Catalana d'Ajuntaments i ens locals solidaris amb el Poble Sahrauí (CCASPS)**. El FCCD fa de secretaria tècnica d'aquesta coordinadora mentre que les regidores de cooperació dels ajuntaments de Sant Cugat i de Santa Coloma assumeixen actualment la presidència i la vicepresidència, respectivament.

La Federació ACAPS, espai de confluència de totes les entitats catalanes i solidàries amb el Poble Sahrauí (ACAPS) repartides en diferents territoris, a través de la qual s'impulsen accions de denúncia en relació amb territoris ocupats i a la vulneració sistemàtica dels Drets Humans al Sàhara.

La Taula Catalana per la Pau i els Drets Humans a Colòmbia, una plataforma de caràcter mixt conformada per entitats i administracions públiques a través de la qual es va portar a terme durant el mes de juliol de l'any 2021 una **delegació interinstitucional** a Colòmbia.

En l'àmbit de treball per Colòmbia també s'ha destacat la **“Macroterritorial internacional”** de la Comissió de la Veritat (CEV) de Colòmbia, un espai de confluència internacional que pertany a aquesta comissió i que treballa per indagar i esclarir aquelles vulneracions de Drets Humans i de Dret Internacional Humanitari que van ocasionar el desplaçament forçat a l'exterior i l'exili de milers de persones a Colòmbia.

Gràcies a la feina impulsada des del Nido Catalunya de Suport a la CEV i de l'Institut Català Internacional per la Pau (ICIP) i a través de l'articulació amb la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris de Lleida, **l'Ajuntament de Lleida ha estat la primera ciutat del món en aprovar una moció que reconeix l'exili colombià**. Des del Nido s'espera poder promoure l'aprovació d'aquest tipus de mocions en altres municipis de Catalunya.

La Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya, una iniciativa que neix l'any 2014 amb l'objectiu de posar en valor el paper del municipalisme en l'àmbit de la cultura de pau, la solidaritat i la defensa dels Drets Humans. Aquesta iniciativa neix també amb l'objectiu de millorar la coordinació amb la xarxa internacional **Mayors for Peace** i, actualment, la secció catalana la integren més de 200 municipis entre els quals es troben alguns dels ajuntaments consultats com Gavà o Santa Coloma de Gramenet.

”

La Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya recull la voluntat de la ciutadania de construir un futur més just, més solidari. Estic convençut que els problemes globals s'han d'abordar necessàriament des de l'àmbit local.

President de la Xarxa d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau de Catalunya

Per altra banda, les entitats manifesten que **la participació en espais de confluència internacional** permet, en alguns casos, activar accions d'incidència, denúncia i interpel·lació davant organismes internacionals i/o estats que vulneren els Drets Humans en altres territoris.

- ✓ Per exemple, la Fundació Pau i Solidaritat té la possibilitat de **denunciar vulneracions de drets sindicals davant organismes internacionals**, ja sigui la Organització Internacional del Treball (OIT) o altres organitzacions sindicals.
- ✓ Un altre exemple és la participació de la Lliga dels Drets dels Pobles a la **Xarxa Europa per Àfrica**, una xarxa europea d'entitats que treballen a països com Congo, Rwanda o Burundi i que permet vehicular accions de denúncia internacional.

Cal destacar que quan parlem sobre aquesta temàtica és habitual identificar accions d'incidència política amb activitats de sensibilització o actes simbòlics en suport a causes relacionades amb la defensa dels Drets Humans com, per exemple, manifestacions públiques als carrers o penjar la bandera del Poble Sahrauí als balcons de l'Ajuntament. També veiem com, en alguns casos, quan s'identifiquen accions d'incidència realitzades, aquestes estan **dirigides principalment a fomentar els Drets Humans i la convivència dins els propis municipis**.

En aquest sentit, veiem com les activitats de sensibilització són un àmbit prioritari en la feina de les àrees de cooperació dels ajuntaments i les entitats consultades i **que l'àmbit de la incidència política es sol identificar amb espais que van més enllà de l'àmbit d'actuació dels municipis** -coordinadores, l'estat- i no com una competència pròpia dels consistoris.

Així doncs, identifiquem que encara es fa necessari **treballar pel reconeixement i l'assumpció com a competència municipal del paper que tenen els governs locals en tant que interlocutors legítims** per a la protecció internacional dels Drets Humans i/o en greus violacions als Drets Humans de comunitats i persones d'altres territoris, des de les seves accions de cooperació internacional.

2.2.2. Protocols i processos de presa de decisions pel que fa a iniciatives d'incidència en protecció internacional dels Drets Humans

A través del diàleg amb les entitats i ajuntaments consultats també han sorgit algunes reflexions interessants i informacions més específiques respecte dels mecanismes que existeixen – o que podrien existir – en alguns dels espais i de les eines prèviament identificades.

Pel que fa als espais propis – de decisió o consultius – existents als governs locals i en particular en el marc dels **Plens dels ajuntaments** en el moment de **presentar, debatre i aprovar mocions o declaracions institucionals** relatives a la protecció dels Drets Humans:

- ✓ Algunes entitats esmenten el Reglament Orgànic Municipal (ROM), un instrument jurídic que permet en alguns casos que les **entitats inscrites al registre municipal de la localitat puguin presentar mocions als Plens dels ajuntaments i defensar-les**.
  - Per exemple, en municipis com Girona, les entitats poden presentar i defensar mocions. La Coordinadora d'ONGD té un paper molt rellevant, ja que **fa d'intermediària** entre les entitats i l'Ajuntament en cas que l'entitat encara no estigui jurídicament constituïda; en altres territoris com Lleida s'informa que des de la Coordinadora d'ONGD també s'està treballant perquè **siguin les pròpies entitats qui pugin presentar** les mocions.
- ✓ Alguns dels ajuntaments expliquen que quan les **mocions aborden temes específics i es presenten per la junta de portaveus o es deriven d'una moció impulsada des d'espais com el programa de Ciutats Defensores, el FCCD i/o la Xarxa Catalana d'Alcaldes i Alcaldesses per la Pau**, han estat aprovades per unanimitat, de manera que arribar al consens polític a nivell municipal ha estat més fàcil.
- ✓ Finalment, una de les entitats consultades fa referència a **pràctiques existents de caire més informal** com, per exemple, aquells casos en què, segons la temàtica i a iniciativa de la pròpia entitat, es contacta amb la tècnica de la regidoria competent i es sol·licita l'impuls d'una moció.

Per últim, es destaca el ja esmentat projecte **Ciutats Defensores dels Drets Humans**. En particular, personal de les àrees de cooperació dels ajuntaments consultats informa que actualment **s'està treballant en protocols per donar respostes ràpides i de manera coordinada a les sol·licituds d'incidència** enviades per les persones defensores i/o víctimes de violacions als Drets Humans amb les quals es té contacte. Així doncs, aquest espai s'estaria dotant d'una **estructura política** per tal de donar resposta a les demandes que sorgeixin, més enllà de la organització de l'edició de cada any i de la **declaració institucional anual** a la qual els ajuntaments participants es comprometen.

Per finalitzar, compartim algunes **reflexions per a tenir en compte en les accions d'incidència** de les autoritats locals, suggerides pel director de Justícia Global de l'Ajuntament de Barcelona, David Llistar (Reds,2021:4):

Dilema sobre la ingerència en competències d'altres autoritats. És fonamental contextualitzar molt bé i enfocar la petició amb respecte, evitant superioritat moral i expressant disposició en la defensa dels Drets Humans a l'autoritat a la qual es dirigeix l'acció.

Fer arribar les declaracions a les autoritat competents. L'adopció d'una declaració, si no es fa arribar a les autoritats competents, no aconsegueix l'objectiu d'incidència/diplomàcia ciutadana i pot quedar limitada a una acció de sensibilització de la pròpia ciutadania, sense més recorregut.

Motivació robusta de la petició. És imprescindible actuar amb l'acompanyament de les comunitats i ONGs al terreny i és molt útil fer referència a fonts reconegudes internacionalment i a informes d'organismes independents.

Assessorament de les víctimes i organitzacions al terreny. Són elles qui saben qui són els destinataris estratègics de les comunicacions i sobre el contingut dels missatges amb l'objectiu d'evitar un mal major, que no posi més en risc la vida de les víctimes o persones defensores.

2.2.3. Límits de les accions d'incidència política en la protecció internacional dels Drets Humans i des de la mirada local

S'han evidenciat algunes dificultats de caire **més genèric** – d'accions d'incidència política en l'àmbit local – i altres **més concretes**, relatives principalment a la figura de les mocions.

És necessari tenir en compte que, quan ens referim a limitacions per a l'impuls d'aquest tipus d'accions des de l'àmbit local a Catalunya, tot i que es poden identificar algunes tendències, **partim en tot cas de realitats territorials molt diverses** que condicionen en gran mesura les limitacions identificades. Un exemple clar és el cas de la província de Lleida:

Estem parlant que només hi ha un Ajuntament que està fent polítiques de cooperació o vinculades al sector. Aquesta desigualtat de polítiques de la Diputació [de Lleida] fa que no existeixin entitats que treballin el tema i que el sector sigui un desert... per tant no hi ha accions, ni eines, ni espais.

Representant Coordinadora d'ONGD

Respecte de l'impuls d'accions d'incidència política en general

Algunes de les entitats i governs locals consultats evidencien allò que consideren com a **limitacions per a l'impuls d'accions d'incidència política** des dels governs locals:

- ✓ En primer lloc, algunes entitats expliquen que als seus municipis i en particular als **Consells de Cooperació i Solidaritat** no sempre existeix suficient **transversalitat** pel que fa als temes que es treballen i la (poca) diversitat d'entitats. Aquest fet implica que, des de la seva perspectiva, sigui molt més difícil incidir políticament a la ciutat.

Per altra banda, manifesten que, si bé els Consells de Cooperació i Solidaritat són un actor imprescindible pel que fa al suport econòmic dels projectes, aquests **no funcionen com a fòrums de denúncia de les possibles vulneracions als Drets Humans** que puguin arribar a conèixer les entitats. En aquesta línia, algunes organitzacions consideren que, **en ocasions, les declaracions institucionals són aprovades “per sortir del pas” i marcar un posicionament conjuntural, però no per a avaluar adequadament la possible situació de vulneració de drets.**

”

La dificultat que tenen les administracions, la local per exemple (...) és que existeixen molt poques entitats locals reals. La resta són macro organitzacions que realment el seu interès no és local. Tenen una seu – perquè tenen un soci al municipi- però darrera d'elles no hi ha un moviment local.

Membre d'entitat

- ✓ En segon lloc, la majoria d'ajuntaments consultats consideren que **la urgència i la immediatesa que requereixen alguns dels temes que ha d'abordar el municipi en el dia a dia** és una forta limitació per a l'impuls d'accions d'incidència o d'una implicació més proactiva del municipi. En aquest sentit, tècnics/ques i responsables polítics/ques identifiquen que **la manca de pressupost i per tant de recursos econòmics, tècnics i humans** és una altra barrera que dificulta la tasca d'incidència internacional des dels governs locals.

”

La inversió no és suficient, per tant hem d'invertir més però les dinàmiques de ciutat es mengen aquest pressupost tan necessari per a la cooperació internacional. És a dir, calen més recursos i més visibilitat de les problemàtiques internacionals.

Representant amb càrrec polític de l'àrea de cooperació

- ✓ Per altra banda, **els temes i per tant el contingut de la denúncia que es vulgui abordar des de la incidència política** també és identificada com a limitació a l'acció dels governs locals. Això és degut a que, perquè hi hagi un mínim consens dels diferents grups polítics, la incidència ha de tractar sobre una **temàtica d'actualitat que tingui a veure amb una realitat que interpel·li a la ciutadania local i que, per tant, sigui fàcil donar visibilitat**, com per exemple accions d'incidència en suport de les persones refugiades.
  - Així, per exemple, alguns ajuntaments identifiquen com a límit el propi **engranatge institucional** que existeix per a la presa de decisions, tot i considerar que existeix una voluntat política. Pel que fa a les entitats, algunes manifesten tenir com a criteri que l'acció d'incidència tracti sobre una **temàtica que formi part de l'àmbit** d'actuació de l'entitat.

”

*Hem de tenir clar que no parlem de persones sinó d'institucions.
La presa de decisions no respon a una posició unipersonal sinó a una institució que ha de seguir els plantejaments protocol·laris institucionals.*

Professional de l'àrea de cooperació

- ✓ Un dels ajuntaments consultats – en aquest cas l'Ajuntament de Cambrils- identifica com a límit de l'acció d'incidència la **manca de coneixement profund de la situació real** que viuen molts països arreu del planeta, fruit de la desinformació.
- ✓ Finalment, algunes entitats i ajuntaments identifiquen dificultats relacionades amb la **poca capacitat d'incidència dels municipis pel que fa a temes relacionats amb cooperació i solidaritat**, no només respecte de la pròpia ciutadania – algunes entitats i municipis reflexionen sobre la poca implicació de la ciutadania en activitats de sensibilització organitzades al municipi – **sinó també respecte a la interpel·lació a fòrums internacionals i autoritats** competents en la protecció dels Drets Humans.

Respecte de la figura de les mocions

Les entitats i ajuntaments participants també han reflexionat sobre les **limitacions i oportunitats** que existeixen als municipis quan es presenten mocions relacionades amb la defensa i/o protecció dels Drets Humans en altres territoris. En aquest sentit, cal destacar que **existeix la tendència generalitzada en identificar les mocions institucionals com a única eina per a l'impuls d'accions d'incidència política**.

Quan parlem de **protecció internacional dels Drets Humans des de l'engranatge institucional** no sempre existeix unanimitat. Aquesta manca d'unanimitat es deu a diferents factors, un dels principals és la **contraposició d'interessos per part dels diferents grups polítics presents als municipis**. Tant les entitats com els ajuntaments consultats comparteixen situacions que exemplifiquen la complexitat que hi ha darrera l'impuls d'una moció segons el municipi i la idiosincràsia del territori:

- ✓ Algunes de les entitats i ajuntaments consultats expliquen que en els seus municipis-fins i tot en aquells on les pròpies entitats poden presentar mocions- **és molt difícil que les mocions presentades s'aprovin per majoria o per unanimitat**. Per tal de trobar una solució a aquesta dificultat, alguns ajuntaments com el de Lleida permeten que les entitats també puguin presentar les seves propostes al Consell de Cooperació i Solidaritat de l'Ajuntament i que, per tant, es pugui presentar, debatre i aprovar un pronunciament des d'aquest òrgan consultiu.
- ✓ En altres municipis succeeix que, tot i que les mocions **sí arriben al Ple de l'Ajuntament**, mai s'eleva a declaració institucional -excepte casos concrets- perquè no hi ha unanimitat.

Així, en un sentit similar a les accions d'incidència més genèriques, gran part de les entitats i ajuntaments consultats consideren que les mocions amb més probabilitat d'aprovar-se han d'estar relacionades amb **aquells temes que afectin directament a l'Ajuntament** i en alguns casos es considera que aquesta limitació es deu a la gran quantitat de temes que arriben com a propostes de mocions.

Veiem doncs que, des de la mirada de la majoria d'entitats i ajuntaments participants, existeix una **forta limitació originada principalment pel posicionament que tinguin els grups polítics municipals i les seves ideologies**.

Així doncs, les entitats i ajuntaments consultats també identifiquen algunes de les conseqüències que es deriven d'aquest context:

- ✓ En primer lloc, s'evidencia que les entitats desisteixen degut a tots els esculls que hi ha o, en alguns casos, la normativa de participació acaba generant que les dinàmiques siguin "trucar al regidor de torn que la entra (la moció) molt més fàcil que si l'entitat ha de fer tots els tràmits (...) i dependrà de la voluntat política que hi hagi" (Representat Coordinadora d'ONGD).
- ✓ La segona conseqüència evidenciada principalment per algunes entitats és que quan les mocions municipals tracten temes internacionals es solen convertir en una **declaració d'intencions** degut a que l'Ajuntament no té suficients recursos per arribar a l'àmbit internacional. En aquest sentit, sovint és més fàcil presentar mocions a través d'altres espais que ja s'han esmentat, com el FCCD.

”

Tenim una maquinària súper lenta. Les mocions han de passar pel Ple (de l'Ajuntament) i no necessàriament quan passen pel Ple es compleixen. Tenim moltes mocions i es compleixen una de cada deu.

Professional de l'àrea de cooperació

En aquest sentit, alguns municipis veuen com a gran finestra d'oportunitat **treballar des de realitats concretes i en coordinació amb xarxes ja existents**, tot i que també consideren que **l'abast dels municipis en temes d'incidència** és molt petit – i per tant una limitació- en comparació a la figura i la dimensió de l'aparell estatal.

3.

**Coordinació entre ens locals
i ciutadania organitzada en
accions d'incidència política
per a la protecció internacional
dels Drets Humans**

Tal com hem vist al llarg d'aquestes línies, els grups de discussió constaten que, a nivell municipal, **les accions d'incidència política sobre protecció internacional en greus violacions als Drets Humans no s'integren necessàriament en les activitats formals de cooperació internacional**. Es tracta més aviat d'accions que es realitzen des del consistori, en general, o bé per iniciativa de la societat civil organitzada, sense que hi hagi una relació directa amb les actuacions en el marc de les línies de cooperació establertes al Pla Director. També hem vist com la majoria d'accions d'incidència es circumscriuen a mocions municipals i/o declaracions institucionals i, tal com s'ha explicat a l'apartat anterior, moltes mocions no avancen per manca de consens entre els grups polítics.

Però, per altra banda, les entitats i ajuntaments consultats reconeixen que el **procés d'aprovació de mocions i/o declaracions institucionals als ajuntaments pel que fa a les propostes treballades a espais col·lectius** com el FCCD, Ciutats Defensores, Alcaldes per la Pau i la Coordinadora d'Ajuntaments solidaris amb el Poble Sahrauí, **sol ser més àgil** ja que es compta amb el suport institucional de la mateixa xarxa des d'on es proposa.

D'una o altra manera es constata, cada vegada amb més intensitat, la necessitat de **pronunciament des dels governs municipals en favor de les reivindicacions de les organitzacions, comunitats o persones defensores** amb les quals les organitzacions del seu teixit associatiu desenvolupen projectes de cooperació. Avui en dia la veu dels governs locals és fonamental per tal d'exercir una major pressió internacional, sobre tot en situacions de greu vulneracions als Drets Humans en aquells països.

”

*Tots aquests anys de Comunitat de Pau també ha estat gràcies a tota la gent que ens dóna suport en el món. No solament que ens dóna suport econòmicament (...) **el més important ha estat aquest gran suport polític, moral i espiritual que ens han brindat totes les persones amigues, companys, organitzacions i alcaldies del món, que han cregut en el nostre procés i ens han donat suport de moltes formes amb temes de reclams a l'estat, cartes, amicus curiae, peticions, comunicats, drets de petició. De moltes formes la comunitat internacional ha pogut fer costat a la Comunitat en aquests temps difícils.***

José Roviro López. Comunitat de Pau de San José de Apartadó (Colòmbia)

3.1 Teixit associatiu, cooperació i protecció internacional dels Drets Humans

Sintetitzem aquí alguns elements centrals, relacionats amb la corresponsabilitat, que han sorgit als diferents grups de discussió, el comú denominador del qual és **l'imprescindible paper que hi juga tant la societat civil** – organitzada o no- implicada en la defensa activa dels Drets Humans **i el suport i acompanyament dels governs locals**. Aquests elements (característiques), també fan palesa la reflexió de les àrees de cooperació d'alguns ajuntaments consultats, els quals consideren fonamental la relació i vincle que tenen les realitats i preocupacions locals amb l'exercici de la corresponsabilitat política.

El paper de les famílies. Algunes de les experiències que hem conegut tenen els seus orígens en l'acollida de nens i nenes d'altres regions del món o en vivències d'una persona que forma part del teixit local. Aquestes experiències interpel·len, encara avui en dia, a la societat civil local.

- Trobem alguns exemples com el projecte “Vacances en Pau” que impulsen les ACAPS als municipis de Gavà i Viladecans o Yalah al municipi de Sant Adrià; el naixement de l'entitat ACCeDE arran de l'adopció d'un nen etiop del club de bàsquet Gavà o el suport de l'Ajuntament de Figueres a les querelles pel genocidi ruandès que van ser impulsades pel Grup d'Empordanesos i Empordaneses per la Solidaritat (GEES).

L'imprescindible rol de les persones voluntàries a les entitats no només per garantir la continuïtat dels projectes sinó també per mantenir el contacte amb la realitat. Aquest element és una constant, present a les reflexions de les entitats.

- Algunes entitats com la Fundació Educació Solidària (FES) manifesten interès en treballar més des del compromís de les voluntàries quan tornen de terreny per tal que elles puguin donar suport i adoptar una presència més activa a les subseus; altres entitats com ACCeDE expliquen que joves cooperants i membres de l'entitat han tingut l'oportunitat de treballar i impulsar el comitè olímpic per a la promoció de la dona i de l'esport a Etiòpia, en particular en la paritat de les taules salarials entre homes i dones.

La transcendència que té la proximitat tant dels ajuntaments com de les persones responsables polítiques als projectes de cooperació que executen les entitats o, directament, als agermanaments i iniciatives de cooperació directa que existeixen als territoris. Aquesta proximitat permet tenir un coneixement real del que està fent al municipi en l'àmbit de cooperació.

- Exemple: visites tècniques de seguiment als territoris on s'executen els projectes de cooperació.

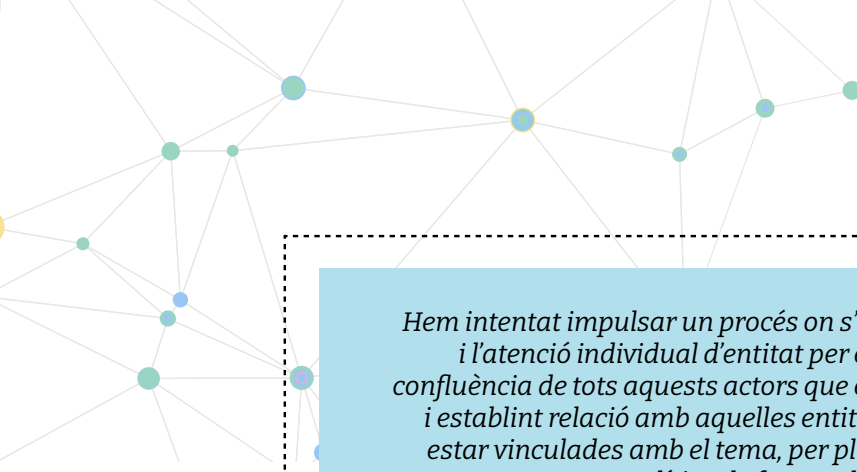
La importància de connectar i treballar les problemàtiques locals o en aliança amb els col·lectius migrats existents als municipis. Alguns ajuntaments com Castellbisbal, Lleida, Sabadell o Girona posen sobre la taula el paper de les àrees de cooperació en promoure i treballar iniciatives antiracistes, de promoció de la convivència o d'exigència de condicions de vida digna pel col·lectiu de persones temporeres. En aquest sentit, les entitats i ajuntaments consultats consideren fonamental el treball de les àrees de cooperació en aliança amb col·lectius de la ciutat organitzats que també impulsin accions d'incidència per a la defensa dels Drets Humans al territori municipal.

3.2 El Consell de Cooperació: espai facilitador d'accions d'incidència política coordinada entre els municipis i el seu teixit local?

Abordar la coordinació entre els ens locals i la ciutadania organitzada en accions de cooperació internacional ens remet obligatòriament a la figura dels Consells de Cooperació que, si bé poden variar en alguns aspectes puntuals de localitat a localitat, en termes generals han estat definits en els diferents grups com a **espais destinats fonamentalment a la coordinació d'activitats de sensibilització, formació i cooperació** entre els ajuntaments i les seves entitats membres.

Ara bé, a través d'aquest espai seria possible vehicular **accions d'incidència política en la protecció internacional dels DDHH, partint de la base que és precisament en aquest òrgan on es proposen i es discuteixen les accions relacionades amb la cooperació municipal? Quines són les percepcions** de les entitats i ajuntaments consultats?

- ✓ En un sentit similar al que ja s'ha dit en línies anteriors, algunes entitats i ajuntaments consideren que el Consell de Cooperació és una molt bona **eina de coordinació per a impulsar activitats de sensibilització i cooperació**, que alhora facilita una major **visibilitat als projectes que porten a terme les entitats**. En aquesta línia, aquest espai també és vist com un lloc a través del qual es **distribueixen subvencions** i s'estructura el suport econòmic del municipi cap a les entitats.
- Algunes entitats reflexionen sobre la diferència entre **l'ajuda humanitària** -aquella en la qual pot estar implicada l'Ajuntament- i la **protecció dels Drets Humans**. En aquest sentit, assenyalen que pot ser més fàcil per als ajuntaments emprendre accions d'ajuda humanitària, per exemple, en casos de catàstrofes naturals, més que en protecció internacional, a causa de les relacions diplomàtiques i polítiques que tenen les mateixes institucions amb els estats on es vulneren els Drets Humans. En aquest sentit, es reconeix que existeix un dèficit a l'hora de concretar posicionaments polítics des de les autoritats locals.
- D'aquí es deriva la importància que té aprofundir en aquelles eines del Dret Internacional dels Drets Humans per tal d'abordar la protecció internacional des dels ajuntaments, a banda de la importància que ja tenen *per se* les ajudes o campanyes d'emergència.
- ✓ L'esmentada consideració comporta que, des de la perspectiva d'algunes entitats, la **participació al Consell de Cooperació sigui en ocasions un compromís i una càrrega de feina extra a més de l'execució** dels projectes de sensibilització i cooperació. Una participació que, en molts casos, depèn de la feina i la implicació del voluntariat.
- ✓ Tenint en compte la perspectiva de funcionament més tradicional i clàssica, alguns dels ajuntaments consultats recorden que el Consell de Cooperació és un òrgan formal dels consistoris **que atorga legitimitat a les accions de cooperació però que, per altra banda, es basa en un concepte antic i desfasat** al qual "li falta la espontaneïtat i la vivacitat real de peu de carrer que tenen altres espais no reglats" (Professional de l'àrea de cooperació).

”

Hem intentat impulsar un procés on s'abandoni l'assistencialisme i l'atenció individual d'entitat per entitat (...) sinó un procés de confluència de tots aquests actors que estan participant, comptant i establint relació amb aquelles entitats migrants que poguessin estar vinculades amb el tema, per plantejar accions d'incidència política de forma global i també amb clau local.

Representat Coordinadora d'ONGD

I és que algunes de les evidències ja esmentades que comparteixen algunes entitats és que sovint -principalment en municipis petits- no existeix suficient diversitat d'entitats arrelades al territori sinó que, per contra, es manté una forta presència d'entitats més grans i poc arrelades al municipi, amb la qual cosa **el Consell de Cooperació no sempre es considera un espai a on es manifesti la realitat local** del teixit associatiu.

Per la seva banda, una de les dificultats identificades per la majoria d'ajuntaments consultats és la manca de participació **suficientment activa i constant per part de les entitats al Consell de Cooperació**. En aquest sentit, alguns dels ajuntaments **consultats comparteixen iniciatives dirigides a incentivar, directa o indirectament, la participació activa** d'aquestes:

- ➔ Un primer exemple és la creació de **comissions i subcomissions** per tal d'incentivar la participació de les entitats al municipi de Sabadell. Aquest Ajuntament explica que, a partir del treball de la comissió per la ciutadania global i el projecte de Comerç Just es va impulsar un vincle amb el Programa d'Economia Social i Solidària i la Secció de Consum del municipi. D'aquesta manera s'ha començat a treballar una estratègia de treball en xarxa, generant sinèrgies amb diferents àrees de l'Ajuntament.

- ➔ Una altra estratègia i proposta que evidencien les àrees de cooperació d'ajuntaments com Castellbisbal, Sant Adrià o Sabadell és la importància de **treballar molt més la comunicació interna i externa de les activitats i iniciatives impulsades per les entitats socials**. Des de Castellbisbal, per exemple, es comenta que seria interessant la creació d'un espai web a on **es pugui trobar tota la informació relativa a iniciatives i canals d'adhesió de l'Ajuntament**.

- ➔ Altres ajuntaments com Cambrils manifesten que, si bé és important mantenir el Consell de Cooperació com a punt de trobada imprescindible entre entitats, també **caldrà obrir-lo a organitzacions i associacions de persones migrades que resideixen al municipi i que "coneixen millor que ningú la realitat dels seus països d'origen"** (Professional de l'àrea de cooperació).

- ➔ Finalment, en altres municipis com Lleida es treballa la **participació activa de la Coordinadora d'ONGD al Consell de Cooperació** i, des del propi Ajuntament, s'evidencien efectes positius en vincular el Consell de Cooperació amb l'àmbit de la participació ciutadana, de manera que aquest no sigui "només" un òrgan consultiu sinó que es pugui lligar realment el seu funcionament amb la participació de les entitats a la ciutat.

Algunes de les entitats i ajuntaments consultats també **identifiquen espais no reglats, més informals i en ocasions espontanis a través dels quals consideren que es podrien vehicular, ja sigui de manera puntual o continuada en el temps, iniciatives d'incidència política des dels municipis**. A diferència dels espais identificats a l'apartat 2.2.1 es tracta d'iniciatives on hi participa molt activament la societat civil dels municipis i a través dels quals s'ha pogut treballar de manera coordinada amb les respectives àrees de cooperació dels ajuntaments:

- ✓ **Cicle de cinema solidari a Cambrils**, una iniciativa impulsada per 3 entitats i que, amb al suport de l'Ajuntament, ha arribat a la seva tercera edició. L'Ajuntament de Girona també organitza un **Cicle de Cinema i Solidaritat** que enguany aborda la temàtica de les migracions i les persones refugiades.
- ✓ Des de l'Ajuntament de Tarragona s'identifica la **Taula d'interculturalitat** de la ciutat, un espai on es reuneixen altres moviments i associacions de la ciutat i on es considera que es poden teixir aliances amb l'àrea de cooperació.
- ✓ Altres ajuntaments com els de Sant Adrià o Lleida identifiquen la **feina coordinada** -ja sigui d'activitats o de formacions- **entre diferents regidories** de l'Ajuntament com a espais estratègics per a enfortir la conscienciació dels ajuntaments pel que fa al tema de Drets Humans.
- ✓ Finalment, els ajuntaments de Lleida, Girona i Tarragona evidencien l'important rol que té la feina feta des de les **coordinadores d'ONGD** per a l'enfortiment del teixit associatiu del municipi.
- ✓ Així doncs, algunes entitats proposen que el Consell de Cooperació i Solidaritat sigui un òrgan consultiu real, a través del qual es tingui un **coneixement de la radiografia de la ciutat**, on els sectors educatiu, associatiu i comercial puguin confluïr amb l'àmbit de la cooperació, de manera que "la cooperació sigui un eix transversal i real de la ciutat" (membre d'entitat). En aquest sentit, es fa una crida als ajuntaments per continuar treballant per tal que la defensa activa dels Drets Humans no sigui només un compromís de les ONGD sinó que s'ampliï a tot el teixit local dels municipis.

4.

**Reflexions i
aprenentatges**

A l llarg d'aquestes línies s'han compartit algunes de les aportacions fetes des de la mirada i les realitats dels municipis i les entitats consultades sobre aquelles dificultats i condicionaments per portar a la pràctica accions d'incidència política per a la protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local. A continuació compartim algunes de les reflexions estretes d'aquest procés:

Les accions de cooperació internacional han estat i són una eina fonamental per a la internacionalització de les agendes municipals i, en conseqüència, per aprofundir en les relacions locals-globals. No obstant això, aquestes **agendes municipals estan condicionades en gran mesura per diversos factors** relacionats amb el context territorial com l'existència d'un teixit local actiu arrelat al territori i a les preocupacions de la ciutadania i/o el manteniment de recursos (econòmics, tècnics i humans) destinats a les àrees de cooperació.

La protecció internacional dels DDHH és una prioritat en l'àmbit de la cooperació catalana, així com ho és l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH). L'existència d'una gran varietat d'activitats de sensibilització, formació i els mateixos projectes de cooperació -sense oblidar el compromís de les entitats que els fan possible- n'és un exemple. No obstant, la **dimensió local-global que interpel·la els governs locals a actuar en tant que titulars d'obligacions per a respondre a les demandes d'incidència política dels titulars de drets encara es troba en un punt incipient**, tot i existir el compromís dels/les responsables polítics/ques de les àrees de cooperació dels municipis.

En general, **la incidència política** en la protecció internacional dels DDHH des dels governs locals **a la pràctica no s'assumeix com una acció prioritària dels ajuntaments ni de les seves àrees de cooperació**. És possible que algunes respostes es trobin a la pròpia idiosincràsia territorial i social de cada municipi, a la manca de recursos per poder tirar endavant aquestes accions o a l'engranatge institucional. En tot cas, iniciatives ja existents com per exemple **donar visibilitat a les víctimes i/o persones defensores, les alertes de greus violacions als Drets Humans i les xarxes de treball constituïdes des de municipis són fonamentals per avançar en el camp de la incidència política com una acció intrínseca de les àrees de cooperació**.

En relació amb el punt anterior, tot i que la majoria de participants consideraren que és manté ferma **la voluntat política** per a impulsar accions d'incidència, la percepció d'alguns dels municipis consultats és que aquestes accions s'han de dirigir **únicament al govern central dels estats**. Així, quan es parla d'aquelles accions d'interpel·lació -accions específiques d'incidència política- que es puguin impulsar des dels municipis **no es té en compte la relació o comunicació que hi pugui haver amb un altre ens local** dels estats on es vulneren sistemàticament els DDHH.

A més a més, és indiscutible que la **pandèmia de COVID-19 ha tingut conseqüències en el funcionament de la dimensió local-global i, per tant, en les estratègies o iniciatives ja existents per a internacionalitzar l'acció municipal en la protecció dels Drets Humans**. Així, per exemple, fins fa poc han estat paralitzades la majoria de visites institucionals, delegacions de verificació i visites tècniques a projectes en què participaven alguns governs locals i espais de coordinació de Drets Humans. També s'han posposat o cancel·lat les gires d'incidència – algunes d'elles adaptades al format virtual – en què participaven persones defensores de Drets Humans amb acompanyament d'organitzacions socials. De la mateixa manera, les fires de solidaritat i activitats de sensibilització han hagut de reinventar-se, adaptant-se a noves formes de funcionament i interacció amb la ciutadania i, finalment, alguns projectes de cooperació s'han enfocat molt més a l'ajuda humanitària o assistencial per donar resposta a la crisi sanitària derivada de la pandèmia.

La millora de la **comunicació i la difusió de les activitats de sensibilització que es porten a terme des de les àrees de cooperació formen part d'una estratègia recentment adoptada per alguns municipis i que també té molt a veure amb els efectes de la pandèmia**. L'objectiu, en definitiva, és arribar a conscienciar una ciutadania que no sempre coneix ni participa de les iniciatives impulsades per les àrees de cooperació i que és -aquesta ciutadania i teixit local organitzat- una de les claus per aconseguir, des de l'àmbit local, l'assumpció efectiva de la obligació de protegir que tenen els governs locals.

És **imprescindible l'aliança que ha d'existir entre el teixit local i l'ajuntament** per a impulsar accions de diplomàcia ciutadana, ja siguin **accions de visibilitat o de denúncia específiques**. Els governs locals i en particular les àrees de cooperació poden ser -i en alguns casos ja són- aliades clau per a incidir des de l'àmbit local-global, sempre i quan es mantingui un teixit local actiu, present i en connexió amb les problemàtiques locals i les seves repercussions globals.

Les experiències de coordinació identificades, ja sigui entre municipis o bé entre ens locals i teixit social, confirmen que és necessari **continuar impulsant estratègies que treballin des d'un àmbit local, concret i específic** -sigui un àmbit temàtic o territorial- que siguin el punt de trobada per a incidir en l'àmbit global. En aquest sentit, hi ha consens en què, per tal que aquests processos funcionin s'ha d'actuar a **nivell micro, des de la col·lectivització i consolidació d'accions d'incidència a través de xarxes en defensa dels Drets Humans**.

La promoció **d'espais de formació, sensibilització i reflexió interna** sobre aquests temes entre les àrees tècniques dels ajuntaments és una forma de consolidar la consciència col·lectiva i el compromís institucional amb el deure de protegir els Drets Humans. També ho són les fórmules de treball coordinat entre diferents departaments i àrees dels ajuntaments.

Conceptes com la **justícia global, la governança horitzontal i el ja esmentat Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH)** són la base de les iniciatives en què treballen tant ajuntaments com entitats en l'àmbit de la cooperació internacional, entesa com a un exercici de corresponsabilitat.

”

Una manera de visibilitzar la problemàtica que es viu en els territoris és exigir als seus estats que deixin d'invertir en projectes, en empreses, en aquests bancs que són els que estan promovent que a nosaltres ens estiguin assassinant en el territori per estar defensant la vida (...). Per això vostès poden escriure a les alcaldies, a les governacions, al mateix estat perquè ens protegeixi.

Milena Flórez. Moviment Ríos Vivos Colòmbia. Webinar “Connectant lluites de resistència ambiental a Amèrica Llatina” Ciutats DDHH, 2021

Referències bibliogràfiques

- Asamblea General de las Naciones Unidas (Dist. Gen). (1998, desembre). *Declaración sobre el derecho y el deber de los individuos, los grupos y las instituciones de promover y proteger los derechos humanos y las libertades fundamentales universalmente reconocidos*, 1998. Recuperat el 14 d'octubre de 2021 https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Defenders/Declaration/declaration_sp.pdf
- Carrillo, M., & Rebordosa, M. (2018, octubre). *Diagnòstic sobre la realitat de les polítiques de cooperació al desenvolupament de les administracions públiques i de les associacions supramunicipals de Catalunya*. (Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, Ed.). Recuperat el 14 d'octubre de 2021, http://cooperaciocatalana.gencat.cat/web/.content/continguts/que_fem/08_Cooperacio_entre_institucions/20190117_DiagnosticCooperacionsCatalanes.pdf
- Forst, M. (2020, 1 mayo). *Defender a las personas defensoras de Derechos Humanos. Logros, aprendizajes y perspectivas*. Business & Human Rights Resource Center. Recuperat el 14 d'octubre de 2021, de <https://media.business-humanrights.org/media/documents/files/documents/V-ES-0527.pdf>
- Greco, S. (2021, abril). *Città In Difesa di. Sostenere e proteggere a livello locale i Diritti Umani e chi li difende a cura della Rete In Difesa Di*. Recuperat el 14 d'octubre de 2021, de https://www.indifesadi.org/wp-content/uploads/2021/04/Citt%c3%a0-In-Difesa-Di_DiscussionPaper_ReteIDD.pdf
- Lima, I., & Gutiérrez, M. (s. f.). *El deber de protección a defensoras y defensores de Derechos Humanos por parte de las entidades locales*. Herri Babesarea. Recuperat el 14 d'octubre de 2021, de <https://herribabesarea.eus/documentos/es/Informes/El-deber-de-protecci%C3%B3n.pdf>
- Masferrer, M., Orenge, J., & Palacios, A. (2018, enero). *Aplicació de l'Enfocament de Gènere i Basat en els Drets Humans en la cooperació per al desenvolupament (EGIBDH)* (Institut de Drets Humans de Catalunya, Ed.). Recuperat el 14 d'octubre de 2021, https://www.idhc.org/arxius/recerca/guiaEGIBDH%20Digital_defCAT.pdf
- Reds - Red de solidaridad para la transformación social. (2019). *Drets Humans, un assumpte de responsabilitat política, guia per a la promoció i protecció internacional dels Drets Humans des de l'àmbit local*. Recuperat el 14 d'octubre de 2021, <https://drive.google.com/file/d/1e3Hkmh8jG7i8XxrieYGcEOR-AlcGPoIq/view>
- Reds – Red de solidaridad para la transformación social. (2021). *Síntesi Trobades internacionals Governos locals europeus i incidència en protecció internacional de Drets Humans*. 29 d'octubre de 2020 i 25 de febrer de 2021. Barcelona. Recuperat el 2 d'octubre de 2021, https://drive.google.com/file/d/1s9uEruf-sf2ihDLdfH6WF_assA5b9HIN/view
- Sekaggya, M. (2011a, julio). *Commentary to the Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms*. OHCHR. Recuperat el 14 d'octubre de 2021, de <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Defenders/CommentarytoDeclarationondefendersJuly2011.pdf>
- Unión Europea. (2015, 13 febrero). *Dictamen del Comité de las Regiones Europeo — Los entes locales y regionales en la protección multinivel del Estado de Derecho y los derechos fundamentales en la UE*. Eur-Lex. Recuperat el 14 d'octubre de 2021, de <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/?uri=CELEX%3A52014IR4527>

Autoria:

Reds – Red de solidaridad para la transformación social

Carrer Pere Vergés, nº 1, despatx 11-4

08020 – Barcelona

reds@reds.org – www.reds.org -@reds_transforma

Coordinació:

Natalia Biffi

Investigació i redacció:

Alejandra Durán

Natalia Biffi

Revisió d'estil:

Montserrat Martínez

Magalí Prat

Traducció a l'espanyol

Ferran Garcés Calvillo

Disseny Gràfic:

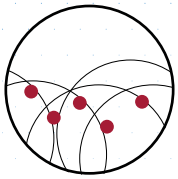
Ximena Chapero – www.ximenachapero.com

Aquesta publicació s'emmarca en el programa “De l'àmbit local al global: protecció internacional dels Drets Humans des dels governs locals”, una proposta de Reds finançada per la Diputació de Barcelona i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament. El contingut d'aquesta publicació és responsabilitat exclusiva de Reds- Red de solidaridad para la transformación social i no reflecteix necessàriament l'opinió de la Diputació de Barcelona ni de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament.

Es permet lliurement copiar, distribuir i comunicar públicament aquesta obra sempre que es reconegui l'autoria i no es faci servir per a fins comercials. No es pot alterar, transformar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra sense els crèdits deguts.

Barcelona, octubre 2021

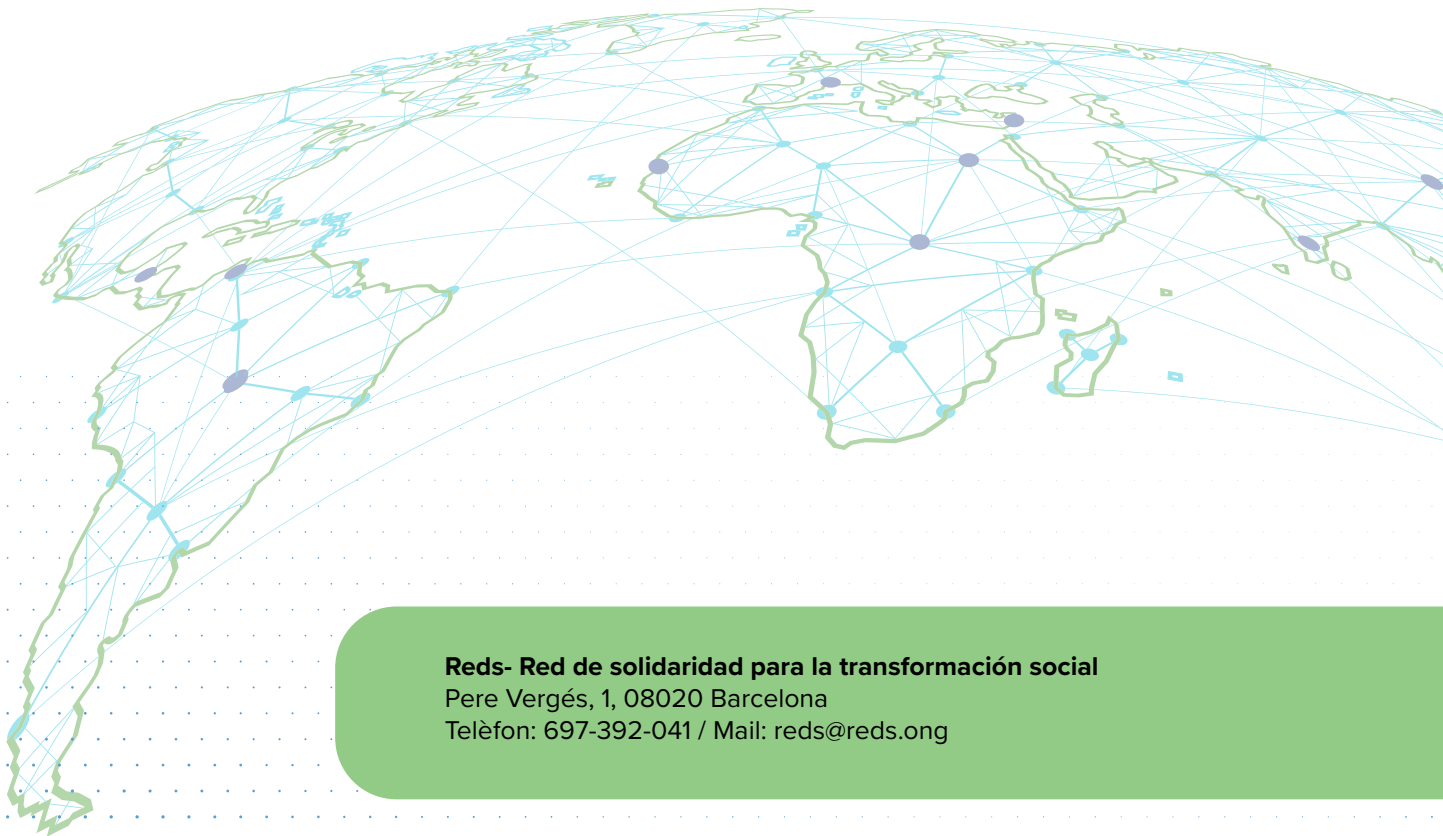

REDS

solidaridad para la transformación social

Red de solidaridad para la transformación social -Reds- és una plataforma multidisciplinar que promou i incideix en processos de transformació social per tal d'enfortir una cultura inclusiva, la justícia global i el benestar comú. Reds va néixer a Barcelona l'any 1999.

Treballem en iniciatives de **sensibilització i pedagogia social, incidència política, cooperació internacional, formació i investigació** a través del treball en xarxa i la col·laboració amb altres col·lectius i organitzacions.

Reds- Red de solidaridad para la transformación social

Pere Vergés, 1, 08020 Barcelona

Telèfon: 697-392-041 / Mail: reds@reds.org

www.reds.org

@reds_transforma